

HAKUOPAS

Tuotantokiintiön ulko-
puolisen sokerin
käyttäminen
teollisuudessa

Sisältö

I Yhteystiedot.....	3
1. Johdanto.....	4
1.1 Taustaa.....	4
1.2 Lainsäädäntö.....	4
1.3 Viranomaiset ja asiakirjojen säilytys.....	4
2. Määritelmiä.....	6
3. Jalostajien hyväksyntä ja asiakkaaksi rekisteröityminen.....	7
3.1 Toimitussopimukset.....	7
3.2 Raaka-aineen toimitus.....	8
3.3 Jalostaminen ja jalostajan velvollisuudet.....	8
3.4 Sokerin tuontikiintiö.....	8
3.5 Markkinahintojen kerääminen.....	8
3.6 Valvonta ja seuraamukset.....	9
Liite.....	10
Lomakkeet.....	11

ISBN 978-952-453-512-0 (Painettu)

ISSN 1797-402X (Painettu)

ISBN 978-952-453-513-7 (Verkkójulkaisu)

ISSN 1797-4429 (Verkkójulkaisu)

Maaseutuvirasto, PL 256, 00101 Helsinki, Puh. 020 772 007, www.mavi.fi

Helsinki 8/2009

I Yhteystiedot

<i>postiosoite</i>	Maaseutuvirasto Markkinatukiosasto/sisämarkkinayksikkö PL 256 00101 HELSINKI	
<i>käyntiosoite</i>	Opastinsilta 12 B 4. krs	
<i>pub.</i>	020 772 007 (vaihde)	
<i>faksi</i>	020 772 5507	
<i>internetosoite</i>	http://www.mavi.fi	
<i>sähköpostiosoite</i>	etunimi.sukunimi@mavi.fi	
<i>yhteyshenkilö</i>	Ylitarkastaja Pauliina Heinola	020 772 5692
	Ylitarkastaja Tuure Lehtinen (varalla)	020 772 5669

1. Johdanto

1.1 Taustaa

Markkinointivuodesta 2008/2009 lähtien sokerialaa koskevat yhteiset säädökset sisältyvät neuvoston asetukseen (EY) N:o 1234/2007 maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus). Uudella kaikkia markkinajärjestelyjä koskevalla asetuksella on pyritty yksinkertaistamaan yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevaa sääntelyä.

Tämän oppaan tarkoituksena on kertoa niistä säännöistä, jotka sääntelevät sokerin tuotantokiintiön ulkopuolista tuotantoa ja sen käyttämistä. Kiintiöjärjestelmässä on jokaiselle maalle jaettu sokerin, isoglukoosin ja inuliinisiirapin tuotantokiintiöt.

Suomella on sokerin tuotantokiintiö, minkä määrä on alentunut edellisvuosista sokerin rakenneuudistuksen myötä tapahtuvan kiintiöstä luopumisen vuoksi. Kiintiön ulkopuolista sokeria on tuotantokiintiön ulkopuolella tuotettu sokeri.

Kiintiön ulkopuolista sokeria saa käyttää teollisuudessa tiettyjen asetuksen (EY) N:o 967/2006 liitteen mukaisen hyväksytyjen lopputuotteiden valmistukseen. Näitä ovat mm.

- bioetanoli, alkoholi, rommi tai elävä hiiva, levitteiksi tarkoitettut ja ”Rinse Appelstroopiksi” jalostettavat siirapit
- tietyt teollisuustuotteet, jotka eivät sisällä sokeria mutta joiden valmistuksessa käytetään sokeria, isoglukoosia tai inuliinisiirappia
- tietyt kemian- ja lääketieteellisuuden tuotteet, jotka sisältävät sokeria, isoglukoosia tai inuliinisiirappia

Tarkka lista hyväksytyistä lopputuotteista on tämän oppaan liitteenä. Kiintiön ulkopuolisen sokerin käytöstä ei makseta tukea ja teollisuuskäyttöä valvotaan eri toimenpitein. Valvonnasta kerrotaan tarkemmin kohdassa 3.6.

1.2 Lainsäädäntö

Tämä ohje perustuu seuraaviin asetuksiin:

- neuvoston asetus (EY) N:o 1234/2007 maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä (jäljempänä 1234/2007)

- komission asetus (EY) N:o 967/2006 kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kiintiön ulkopuolisen tuotannon osalta sokerialalla (jäljempänä 967/2006)
- komission asetus (EY) N:o 952/2006 kiintiöjärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä sokerin sisämarkkinoiden ja kiintiöjärjestelmän hallinnoinnin osalta (jäljempänä 952/2006)

Edellä mainitut asetukset ovat Suomessa sellaisenaan sitovia. Annetut ohjeet perustuvat näihin asetuksiin, mutta eivät ole oikeudellisesti sitovia. Yhteisön lainsäädäntöön tehdään jatkuvasti muutoksia, jotka ovat sellaisenaan voimassa myös Suomessa. Asetusten määräykset ovat aina ensisijaisia, joten ne asettuvat tämän ohjeen edelle.

Tähän oppaaseen tehdyistä päivityksistä huolimatta tieto ei aina ole ajan tasalla. Nopeimmin ajantasaiset tiedot muutoksista saa EU:n virallisesta lehdestä, jota julkaistaan internetissä osoitteessa:

<http://eur-lex.europa.eu/fi/index.htm>.

Samasta osoitteesta löytyy myös yhteisön voimassaoleva lainsäädäntö. Muutoksista tiedotetaan markkinatukiosaston erillisillä tiedotteilla ja muutokset sisällytetään oppaaseen myöhemmin. Tämän oppaan päivitettyt versiot ja asetukset löytyvät internetistä Maaseutuviraston sivuilta.

1.3 Viranomaiset ja asiakirjojen säilytys

Suomessa sokerin kiintiöjärjestelmän ja kiintiön ulkopuolisen tuotannon hallinnoinnista vastaa Maaseutuviraston markkinatukiosasto (jäljempänä markkinatukiosasto). Tullilaitos suorittaa sokerin kiintiöjärjestelmään ja kiintiön ulkopuoliseen tuotantoon liittyviä tarkastuksia. Yritykset ovat velvollisia antamaan kaikki tarvittavat asiakirjat tarkastusviranomaisten käyttöön.

Suoraan tai välillisesti tähän järjestelmään liittyvät kaupalliset asiakirjat on säilytettävä vähintään kolme vuotta niiden laatimisvuoden lopusta alkaen muun muassa mahdollisia yritystarkastuksia varten (4045/1989 art. 4).

Suomen kirjanpitolaissa säädetään lisäksi, että kirjanpito- ja käyttöaika koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta ti-

likauden päättymisestä siten järjestettynä, että tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksitta todeta. Kirjanpitoon liittyvät tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto ja koneellisen kirjanpidon täs-

mäytysselvitykset sekä muu kuin 1 momentissa mainittu kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt (kirjanpitolaki 30.12.1997/ 1336, 10 §).

2. Määritelmiä

Kiintiösokeri

Kiintiösokeri on sokerimäärä, joka on tuotettu tiettyinä markkinointivuonna kyseisen yrityksen tuotantokiintiön rajoissa.

Teollisuudelle tarkoitettu sokeri

Teollisuudelle tarkoitettulla sokerilla tarkoitetaan jonain markkinointivuonna tuotantokiintiön ylittävää sokerimäärää, joka on tarkoitettu teollisuuden käyttöön tiettyjen hyväksytyjen lopputuotteiden valmistukseen (ks. liite).

Ylijäämäsokeri

Ylijäämäsokerilla tarkoitetaan sokerimäärää, joka tuotetaan tiettyinä markkinointivuonna ja joka ylittää tuotantokiintiön ja teollisuudelle tarkoitetun määrän.

Raaka-aine

Raaka-aineella tarkoitetaan sokeria, isoglukoosia tai inuliinisiirappia

Valmistaja

Valmistajalla tarkoitetaan raaka-ainetta tuottavaa yritystä

Jalostaja

jalostajalla tarkoitetaan yritystä, joka jalostaa raaka-ainetta yhdeksi tai useammaksi liitteessä luetelluksi tuotteeksi, ja jonka markkinatukiosasto on hyväksynyt kiintiön ulkopuolisen sokerin käyttäjäksi teollisuudessa

Markkinointivuosi

Markkinointivuosi alkaa 1. päivänä lokakuuta ja päättyy seuraavan vuoden 30. päivänä syyskuuta.

3. Jalostajien hyväksyntä ja asiakkaaksi rekisteröityminen

Tässä järjestelmässä teollisuudelle tarkoitettua raaka-ainetta voivat tuottaa ja käyttää jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisten hyväksymät yritykset (1234/2007 art. 57 ja 967/2006 art. 5)

Yhtä tai useampaa liitteessä mainittua lopputuotetta valmistava yritys voi hakea hyväksyntää markkinatukiosastolta. Vapaamuotoisen hakemuksen tulee olla kirjallinen, ja yrityksen on sitouduttava:

1) pitämään rekisteriä seuraavista asioista (967/2006 art. 11):

- jalostettavaksi ostettujen eri raaka-aineiden määrät
- jalostettujen raaka-aineiden määrät sekä niistä saatujen lopputuotteiden, rinnakkaistuotteiden ja sivutuotteiden määrä ja laji
- jalostuksesta johtuva hävikki
- hävitetyt määrät ja perustelut hävittämislle
- myytyjen ja luovutettujen tuotteiden määrä ja laji

Rekistereitä on säilytettävä vähintään kuluvaan vuoteen seuraavat kolme vuotta. Kirjaukset tulee tehdä vähintään kuukausittain.

2) toimittamaan viranomaisten pyynnöstä kaikki tiedot tai todisteeksi kelpaavat asiakirjat, joita tarvitaan raaka-aineiden alkuperän ja käytön valvontaa varten (967/2006 art. 5)

3) sallimaan sen, että viranomaiset suorittavat kaikki tarvittavat hallinnolliset ja fyysiset tarkastukset (967/2006 art. 5)

Hyväksyntähakemuksessa on mainittava tuotteen tuotantokapasiteetti ja raaka-aineen jalostuksen tekniset kertoimet (tuotereseptit) sekä kuvattava valmistettava tuote tarkasti (CN-koodi). Tiedot on eriteltävä tehdasalueittain.

Hyväksyntä myönnetään yhden tai useamman tuotteen valmistamiseen. Se peruutetaan, jos havaitaan, että jokin yllä mainituista edellytyksistä ei täyty. Hyväksyntä voidaan perua kesken markkinointivuotta (967/2006 art. 5).

Ennen jalostajaksi hyväksymistä yrityksen on rekisteröidyttävä markkinatukiosaston asiakkaaksi, minkä jälkeen asiointi yksikön kanssa tapahtuu rekisterinumeron perusteella (Laki maaseutuelinkeinorekisteristä 1515/1994).

Rekisteröityäkseen yritys palauttaa postitse rekisteröintihakemuksen (lomake 561000) huolellisesti täytettynä sekä kopion kaupparekisteriotteesta, joka ei saa olla 12 kuukautta vanhempi. Yritys merkitsee rekisteröintihakemukseen rastilla kohdan ”sokerin ja isoglukoosin tuotantokiintiöt”. Rekisteröintihakemuksen voi lähettää myös faksilla, jolloin alkuperäinen on toimitettava postitse. Lomakkeen allekirjoittaa kaupparekisteriin merkitty toiminimenkirjoittaja tai prokuristi.

Jos yritys on jo aikaisemmin rekisteröitynyt markkinatukiosaston asiakkaaksi, tai jos asiakkaan rekisteröintitiedoissa tapahtuu muutos, siitä on ilmoitettava markkinatukiosastoon rekisteröintitietojen muutosilmoituslomakkeella (lomake 561000B). Muutosilmoituslomakkeen voi toimittaa faksina, jos muutos koskee

- osoitetta
- puhelin- ja/tai faksinumeroa
- yhteyshenkilöä
- uuteen toimintoon rekisteröitymistä.

Jos Y-tunnus muuttuu, on asiakkaan toimitettava uusi rekisteröintihakemus alkuperäisenä ja uusi kaupparekisteriote.

3.1 Toimitussopimukset

Teollisuudelle tarkoitettua sokerista on tehtävä valmistajan ja jalostajan välillä toimitussopimus ennen sen markkinointivuoden loppua, jona sokeri on tuotettu. Toimitussopimuksessa on oltava mainittuna ainakin seuraavat asiat (967/2006 art. 6):

1. sopimuspuolten nimet, osoitteet ja hyväksyntänumerot (diarinumero markkinatukiosaston hyväksyntäkirjeessä)
2. sopimuksen kesto ja kullakin toimitusjaksolla (esim. kuukausittain) toimitettavan raaka-aineen määrät
3. raaka-aineiden toimituksessa sovellettavat hinnat, laadut ja kaikki edellytykset
4. valmistajan sitoumus toimittaa kiintiönsä ulkopuolisesta tuotannosta peräisin oleva raaka-aine ja jalostajan sitoumus käyttää toimitetut määrät yksin omaan yhden tai useamman sopimuksessa tarkoitettujen tuotteiden valmistamiseksi.

Mikäli valmistaja ja jalostaja kuuluvat samaan yritykseen, niiden on laadittava muodollinen toimitusso-

pimus, joka sisältää kaikki em. mainitut 1-4 kohdat hintoja lukuun ottamatta.

Raaka-aineen valmistajan on toimitettava markkinatukiosastolle jäljennös jokaisesta sopimuksesta ennen ensimmäistä ko. sopimuksen toimitusta. Jäljennöksissä ei saa mainita edellä 3. kohdassa tarkoitettuja hintoja. Myös mahdollisista toimitussopimuksen muutoksista on ilmoitettava markkinatukiosastoon.

Jos raaka-aineen valmistus ja jalostus tapahtuvat eri jäsenvaltiossa, on valmistajan toimitettava toimitussopimus myös jalostajan hyväksyneen maan toimivaltaiselle viranomaiselle.

3.2 Raaka-aineen toimitus

Kiintiön ulkopuolinen sokeri täytyy toimittaa teollisuudelle viimeistään ennen seuraavan markkinointivuoden marraskuun loppua, jona sokeri on tuotettu. Tällöin valmistajalta ei peritä sokerista ylijäämämaksua (967/2006 art. 4 kohta 1a).

Jos kiintiön ulkopuolista sokeria ei ole saatavilla, voi valmistaja markkinatukiosaston luvalla korvata sen markkinointivuoden alusta kiintiössä tuottamallaan sokerilla siihen saakka, kun valmistajan kiintiö täyttyy. Tällöin kiintiönalainen sokeri luetaan kuuluvaksi teollisuudelle tarkoitettuun raaka-aineeseen, joka on toimitettava jalostajalle samana markkinointivuonna 30. marraskuuta mennessä. Kiintiössä tuotetun raaka-aineen voi tuoda myös muusta jäsenmaasta. Tähän tulee pyytää lupa markkinatukiosastolta (967/2006 art.7).

Valmistajan on joka kuukausi ilmoitettava markkinatukiosastolle jalostajan antamien toimitusilmoitusten perusteella edellisen kuukauden aikana toimitetut raaka-ainemäärät (967/2006 art. 8)

3.3 Jalostaminen ja jalostajan velvollisuudet

Jalostajan on annettava raaka-aineen valmistajalle todistus (toimitusilmoitus) jokaisesta toimitussopimuksen mukaisesta, vastaanotetusta raaka-aine-erästä. Jalostajan on esitettävä markkinatukiosastolle todiste raaka-aineen käytöstä toimitusta seuraavan viidennen kuukauden loppuun mennessä. Todisteena on esitettävä raaka-aineen automaattinen kirjaaminen rekistereihin valmistusprosessin aikana tai sen päätyttyä.

Jos jalostaja ei esitä todistetta, sen on maksettava sakkoa viisi euroa kyseisen toimituksen tonnia ja viivästymispäivää kohden. Jos jalostaja ei esitä todistetta seitsemän kuukauden kuluessa toimituksesta, asianomaista määrää pidetään liian suureksi ilmoitettuna. Tällöin määrästä peritään maksu, jonka suuruus on 500 euroa tonnilta (vrt. kohta 6 Valvonta). Lisäksi jalostajan hyväksyntä perutaan 3-6 kuukaudeksi (967/2006 art. 9).

Jos jalostaminen tapahtuu eri jäsenvaltiossa kuin jossa sokeri on tuotettu, on huomioitava molempien maiden käytännöt.

3.4 Sokerin tuontikiintiö

Teollisuudelle tarkoitettulle sokerille on avattu 400 000 tonnin suuruinen tulliton tuontikiintiö markkinointivuosille 2008/2009 ja 2009/2010.

Tuontikiintiöön haetaan tuontitodistuksella ja tuontitodistushakemuksia voivat jättää vain markkinatukiosaston hyväksymät teollisuussokeria käyttävät jalostajat. Teollisuudelle tarkoitettua sokeria voidaan käyttää vain liitteessä tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen.

Tuontitodistukset ovat voimassa markkinointivuoden loppuun asti. Todiste käytöstä on toimitettava viimeistään sokerin tuontikuukautta seuraavan seitsemännen kuukauden loppuun mennessä. Tarkemmat ohjeet tuontikiintiöön hakemisesta saa markkinatukiosastolta.

3.5 Markkinahintojen kerääminen

Hyväksytyjen sokerin valmistajien, puhdistamojen ja jalostajien, jotka käyttävät yli 2 000 tonnia vakiolaatuista valkoista sokeria kalenterivuonna, on vahvistettava joka kuukausi sekä valkoisen kiintiösokerin että kiintiön ulkopuolisen valkoisen sokerin keskimääräiset myynti- ja ostohinnat sekä niitä vastaavat myynti- ja ostomäärät.

Hinta koskee pakkaamattoman, tehtaalta lähteneen vakiolaatuisen valkoisen sokerin hintaa. Valkoisen sokerin vakiolaatu on määritelty asetuksen 1234/2007 liitteen IV kohdassa B. Hintojen ja määrien vahvistamisessa käytetyt tiedot on säilytettävä vähintään niiden vahvistamista seuraavien kolmen vuoden ajan tarkastuksia varten (952/2006 art. 13).

Yritysten on ilmoitettava kuukausittaiset, keskimääräiset sokerin osto- ja myyntihinnat komissiolle. Yritykset ilmoittavat keskihinnat luottamuksellisesti kuukauden 15. päivä mennessä markkinatukiosastolle, joka välittää tiedot sähköisesti komissiolle kuukauden loppuun mennessä (952/2006 art. 15 a).

Hinta- ja määrätietojen ilmoitusvelvollisuus koskee Euroopan markkinoilla myytyä, pakkaamatonta vakio-laatuista valkosokeria (vientä pois lukien).

Vahvistettu hinta on myydyn sokerin laskutushintojen keskiarvo, joka on painotettu määrien mukaisesti. Lomakkeessa eritellään kiintiösokeri (korkeammat hinnat) ja kiintiön ulkopuolinen sokeri (alhaisemmat hinnat).

Tarkemmat ohjeet tietojen toimittamisesta saa markkinatukiosastolta.

3.6 Valvonta ja seuraamukset

Tulli tekee markkinointivuositain jalostajille hallinnollisia ja fyysisiä tarkastuksia. Tarkastuksissa varmistetaan raaka-aineiden toimitusten sekä saatujen lopputuotteiden, rinnakkaistuotteiden ja sivutuotteiden välisestä johdonmukaisuudesta (967/2006 art. 12).

Jos fyysisen varaston, varastokirjanpidon ja raaka-aineiden toimitusten välillä havaitaan poikkeamia tai niitä selittävät asiakirjat puuttuvat, peruutetaan jalostajan hyväksyntä vähintään kolmeksi kuukaudeksi. Sinä aikana jalostaja ei saa ottaa vastaan uusia raaka-aine-toimituksia, mutta voi käyttää aiemmin toimitettua raaka-ainetta.

Jos poikkeamat ovat vähäisiä, voivat viranomaiset harkita tapauskohtaisesti hyväksynnän perumista. Tällöin edellytetään, että jalostaja ryhtyy toimenpiteisiin puutteiden esiintymisen estämiseksi.

Jos jalostaja on ilmoittanut käytetyn raaka-ainemäärän todellista suuremmaksi, sen on maksettava sakkoa 500 euroa liikaa ilmoitetun raaka-ainemäärän tonnia kohden.

Kiintiön ulkopuolisen sokerin jalostuksessa hyväksytyt lopputuotteet (967/2006 liite 1).

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1302 32	- - johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:
1302 39 00	- - muut:
ex 1702 60 95	-- levitteiksi tarkoitetut ja ”Rinse appelstroopiksi” jalostettavat siirapit
2102 10	- elävä eli aktiivinen hiiva
ex 2102 20	-- kuollut eli inaktiivinen hiiva
2207 10 00	- denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia
ex 2207 20 00	- muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat (bioetanoli)
ex 2208 40	- rommi
ex 2309 90	- tuotteet, joiden kuivapainosta vähintään 60 % on lysiniä
29	Orgaaniset kemialliset yhdisteet, alanimikkeiden 2905 43 00 ja 2905 44 tuotteet pois lukien
3002 90 50	- - mikro-organismiviljelmät
3003	Lääkkeet (ei kuitenkaan nimikkeen 3002, 3005 tai 3006 tuotteet), joissa on terapeuttisessa tai ennalta ehkäisevässä tarkoituksessa keskenään sekoitettuna kaksi tai useampia aineosia, muut kuin annostetut tai vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa olevat
3004	Lääkkeet (ei kuitenkaan nimikkeen 3002, 3005 tai 3006 tuotteet), joissa on sekoitettuja tuotteita terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten, annostettuina tai vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa olevat
3006	Yhdistetyn nimikkeistön 30 ryhmän 4 huomautuksessa tarkoitetut farmaseuttiset valmisteet
3203 00 90	- kasvi- tai eläinperäiset väriaineet ja niihin perustuvat valmisteet
ex 3204	- synteettiset orgaaniset väriaineet ja niihin perustuvat, yhdistetyn nimikkeistön 32 ryhmän 3 huomautuksessa tarkoitetut valmisteet
ex 35	Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit, ei kuitenkaan nimikkeeseen 3501 ja alanimikkeisiin 3505 10 10, 3505 10 90 ja 3505 20 kuuluvat tuotteet
ex 38	Erinäiset kemialliset tuotteet lukuun ottamatta nimikettä 3809 ja alanimikettä 3824 60 00
ex 39 3901-3914	Muovit ja muovitavarat: - alkumuodot
ex 6809	Kipsistä tai kipsiin perustuvista aineista valmistetut tavarat - laatat, levyt ja niiden kaltaiset tavarat.

Lomakkeet

<http://lomake.mmm.fi>

Lomake 561000	Rekisteröintihakemus
Lomake 561000B	Rekisteröintitietojen muutosilmoitus

www.mavi.fi

